

غار آجانتا

شیرین اسکندری

دارند که اکنون ۲۹ عدد از آنها سالم مانده است و بقیه به علت نفوذ بیگانگان به خصوص انگلیسی‌ها در هند از بین رفته، چرا که کشف این غارها به‌طور تصادفی بوده و بیگانگان با عجله آثار هنری داخل آن‌ها را به تاراج برده‌اند. چهار غار، عبادتگاه و بقیه خانگه بوده است. که البته بعضی از آن‌ها را بسته‌اند و نمی‌شود آنها را دید. درون غارها از نظر ابعاد و شکل با هم متفاوت هستند اما مجسمه‌ها و نقش‌ها تقریباً یکسان می‌باشند. در بیشتر غارها مجسمه‌ای عظیم از بودا در انتهای سالن غار دیده می‌شود که به حالت‌های مختلف عبادت در آیین بودا نشسته است.

یکی از شاهکارهای این غار، مجسمه بودایی است که در انتهای تالاری بزرگ و تاریک قرار دارد که با تابش نورافکن در پای این مجسمه، در حین ورود به غار از دور، دیدن چهره بودا در حالت باشکوه تفکر و دعا، هر بیننده‌ای را جذب می‌کند، زیرا صورت بودا از جلو حالت دعا و آرام، از سمت راست به حالت تبسم و از سمت چپ در حال خشم است.

مجسمه‌های شگفت‌انگیز و همچنین نقاشی‌های بدیع این غار، چشم هر بیننده‌ای را نوازش می‌دهد. نقاشی‌ها و مجسمه‌های آجانتا در زمره شاهکارهای هنر مذهبی بودایی به‌شمار می‌آیند و تأثیر هنری به‌سزایی از خود بر جای گذاشته‌اند. داخل غارها تاریک و بی نور است و به سختی می‌توان نقاشی‌ها را دید و باید از نگهبانان غار بلیط روشنایی خریداری کرد. آخرین غاری که در این ناحیه برای بازدید باز است، غار بزرگی است که در آن مجسمه بودا را در حالت آماده شدن برای نیروانا روی دیوار است. بودا به آرامی دراز کشیده، یک دست روی بدن و دست دیگرش زیر سر، و چشمان بسته‌اش آرامش خاصی دارد. بهترین زمان دیدار از این غار بین سپتامبر تا فوریه است.

غار آجانتا، یکی از دیدنی‌های هند است و اولین اثر تاریخی ثبت شده هند در یونسکو می‌باشد که شامل بهترین نمونه‌های معماری و شاهکاری بدیع از هنر مذهبی بودایی می‌باشد. این غار در صد کیلومتری شمال شرقی شهر اورنگ‌آباد واقع است و این ناحیه شامل غارهای باستانی پرقدمتی است که آجانتا جز آن است. سیاحت هندوستان بدون بازدید از آجانتا قبول نیست. به جرات می‌توان گفت که برای دوستداران هنر و تاریخ، سفر هند بدون دیدار غارهای آجانتا واقعا گناه است. بناهای بودایی غارهای سنگی آجانتا در یک ناحیه کوهستانی زیبا، مشرف بر دره عظیمی واقع و مشتمل شده است بر معابد و صومعه‌هایی که سبک معماری، حجاری و نقاشی آن‌ها که به دو هزار سال قبل و تا قرن هفتم میلادی تعلق دارد.

این غارها هزار و دویست سال در این ناحیه جنگلی دکن، از انظار پنهان ماند تا این‌که در سال ۱۸۲۹ نگاه یک سرباز انگلیسی که بر تپه‌های آن محدوده سرگرم شکار بود، از میان درختان به طاق بلندی افتاد و آن پیش آمد منجر به کشف غارها شد و دیری نگذشت که آجانتا زیارتگاه گردشگران کنجکاو فرنگی گردید که برجسته‌ترین آن‌ها جیمز فرگوسن دانشمند انگلیسی است که بررسی‌های او در قرن نوزدهم در روشن نمودن تاریخ این غارها هنوز با ارزش است.

این غارها در دل کوهی ساخته شده‌اند که شکلی مانند یک نعل اسب بزرگ دارد و پشت کوه‌هایی بلندتر محصور است. همین محصور و ایزوله بودن این غارها موجب شده که نقاشی‌های درون آن‌ها تا به امروز بسیار سالم باقی مانده‌اند و هنوز رنگ اصلی خود را حفظ کرده‌اند. در این نعل اسب، ۳۳ زیارتگاه بوده که در امتداد یک کیلومتر، بر کمر کوه پهلوی هم قرار

